

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 10. juli 2008
Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2008-792-0591
Dok.: BBO40807

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 848 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. juni 2008.

Brian Mikkelsen
fg. justitsminister

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 848 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministerens kommentarer udbedes til henvendelse fra Personalet på Kvindehuset, Kolding Krisecenter vedrørende forældreansvarsloven, jf. alm. del - bilag 458. Ministeren bedes herunder oplyse, om der er behov for nærmere definition på vold og samarbejdschikane.”

Svar:

1. Personalet på Kvindehuset, Kolding Krisecenter, har i henvendelsen til Folketingets Retsudvalg bl.a. udtrykt bekymring over, at der i sager, hvor den ene forælder har været udsat for vold fra den anden forælder, kan dømmes til fælles forældremyndighed. I henvendelsen er det endvidere anført, at der er behov for en præcisering af, hvad der betragtes som samarbejdschikane.

2. Om retstilstanden efter forældreansvarsloven i sager, hvor der har været anvendt vold eller samarbejdschikane, kan Justitsministeriet i den forbindelse oplyse følgende:

En påstand om vold begået mod barnet eller bopælsforælderen kan føre til en ophævelse af fælles forældremyndighed eller samvær. I disse sager skal det undersøges, hvordan volden har påvirket barnet og familien som helhed. Samværet skal som udgangspunkt suspenderes, mens sagen bliver undersøgt nærmere, hvis volden er sandsynliggjort, f.eks. ved politiel eller skadestuerapport, indberetning til kommunen eller i form af en krisecentererklæring. Hvis statsforvaltningen suspenderer samværet, er bopælsforælderen ikke forpligtet til at udlevere barnet til samvær. I så fald vil der ikke foreligge samarbejdschikane, som kan komme bopælsforælderen til skade under en eventuel sag om forældremyndighed.

Forældreansvarsloven indebærer en styrkelse af barnets perspektiv, da det er hensigten, at både statsforvaltningerne og retterne i højere grad end tidligere skal gøre brug af børnesagkyndige til at belyse forældrenes og børnenes forhold i sager om forældremyndighed og samvær. Særligt i konfliktfyldte sager og i sager med påstand om vold er det vigtigt, at der sker inddragelse af børnesagkyndige. Typisk vil der skulle iværksættes en børnesagkyndig undersøgelse.

I forbindelse med gennemførelsen af den nye forældreansvarslov i 2007 gik man fra at anvende udtrykket ”samværschikane” over til at anvende

udtrykket ”samarbejdschikane”. Ændringen er sket for at understrege, at begge forældre har et ansvar for at samarbejde om barnet. Det er således ikke kun den bopælsforælder, som chikanerer samarbejdet ved ikke at aflevere barnet til samvær, som er omfattet af udtrykket ”samarbejdschikane”, men også den samværsforælder, som måske på andre måder ved sin adfærd hindrer et godt samarbejde mellem forældrene.

Samarbejdschikane fra bopælsforælders side kan f.eks. komme til udtryk i form af samværschikane. Hvis konflikterne omkring samarbejdet om barnet skyldes, at den ene forælder uden påviselig grund har forsøgt at hindre den anden forælders kontakt til barnet, kan dette således få betydning for afgørelsen om forældremyndighed eller om barnets bopæl. Dette skyldes, at der ved afgørelser om forældremyndighed og om barnets bopæl anlægges et fremtidsorienteret børneperspektiv, og at det i den forbindelse må tillægges stor vægt, hvem af forældrene der har bedst evne til at samarbejde og dermed på længere sigt kan sikre barnets samvær med den anden forælder.

Det samme gør sig gældende med hensyn til samarbejdschikane fra samværsforælders side. En samværsforælders manglende samarbejde med – eller chikane i forhold til – bopælsforælderen og dennes familie, f.eks. i form af trusler om vold, er således forhold, der kan indgå i vurderingen af, hvem af forældrene der må anses for at være bedst til at samarbejde omkring barnet. Samarbejdschikane kan f.eks. også komme til udtryk ved, at samværsforælderen gennem uberettigede tilbageholdelser af barnet efter endt samvær medvirker til, at forældrenes samarbejde lider skade på en sådan måde, at det går ud over barnet.

I forbindelse med sager om ophævelse af den fælles forældremyndighed skal det indgå som et vigtigt moment i rettens afgørelse, om den ene forælder uden rimelig grund hindrer den anden forælders kontakt til barnet. I de tilfælde, hvor samarbejdschikane bliver påvist, skal retten overveje at overføre forældremyndigheden til den anden forælder, hvis denne må anses som bedre egnet til at varetage samarbejdet omkring barnet og sørge for, at kontakten til den anden forælder bliver opretholdt.

Selv om samarbejdschikane bliver påvist, har det dog fortsat betydning for forældremyndighedsspørgsmålet, om en forælder anses for uegnet som forældremyndighedsindehaver, f.eks. på grund af massivt misbrug, en alvorlig psykisk lidelse eller andet, der gør forælderen uegnet til at have del i forældremyndigheden eller have forældremyndigheden alene.

3. Som det fremgår, er der efter de gældende regler mulighed for, at myndighederne i forbindelse med behandlingen af samværs- og forældremyndighedssager kan tillægge vold eller samarbejdschikane betydning i sager om forældremyndighed m.v.

På denne baggrund er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke anledning til at tage yderligere initiativer med hensyn til de omhandlede spørgsmål.

Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets besvarelse af 14. marts 2008 af spørgsmål nr. 411 fra Folketingets Retsudvalg og Justitsministeriets besvarelse af 20. maj 2008 af spørgsmål nr. 699 fra Folketingets Retsudvalg.